

maart 2025

CD Water

BESCHIKBAARHEID DRINKWATERBRONNEN

De drinkwaterbedrijven hebben te maken met een toenemende drinkwatervraag door bevolkingsgroei, economische groei, en regionaal stedelijke uitbreiding. Alle tien drinkwaterbedrijven hebben vóór 2030 extra productiecapaciteit nodig, in een aantal gevallen al nu of op zeer korte termijn (RIVM, april 2023). In de nota Water en bodem sturend staat “Voor de korte termijn krijgt het drinkwaterbelang daar waar nodig en onder strikte voorwaarde prioriteit, vanwege de leveringsplicht van drinkwaterbedrijven en de zorgplicht van overheden.” Dit beleid moet nu concreet worden ingevuld en uitgevoerd.

Vewin en IPO hebben samen met IenW een Actieprogramma beschikbaarheid drinkwaterbronnen 2023 – 2030 opgesteld. Dit brengt de knelpunten in kaart, inclusief mogelijke oplossingen en acties. Dit vraagt om een actieve invulling door drinkwaterbedrijven, provincies en ook door de minister van IenW.

Het succes van het Actieprogramma hangt af van de gezamenlijke inzet van alle betrokken partijen, van lokale overheden tot landelijke beleidsmakers. Samenwerking op alle niveaus is essentieel om de gestelde doelen te behalen. Het programma benadrukt dat iedere partij – drinkwaterbedrijven, provincies, waterbeheerders, gemeenten en het Rijk – verantwoordelijkheid moet nemen voor het nakomen van de afspraken. Alleen door gezamenlijke inzet en een voortvarende uitvoering van de actieplannen en het voldoen aan de gemaakte afspraken kan de drinkwatervoorziening tot 2030 en daarna worden gewaarborgd.

- Vewin ziet het actieprogramma – zowel de regionale plannen als de landelijke afspraken – als een grote stap vooruit;
- Het komt nu aan op daadwerkelijke en voortvarende uitvoering; alleen dan kan de drinkwatervoorziening tot 2030 en daarna worden gewaarborgd. Dat vraagt dat alle betrokken partijen goed blijven samenwerken en hun verantwoordelijkheid voor de gemaakte afspraken nemen;
- Het is zaak bij de uitvoering goed de vinger aan de pols te houden en zo nodig bij te sturen. Vewin pleit voor een jaarlijkse voortgangsrapportage aan de Tweede Kamer.

KRW TUSSENEVALUATIE 2024

Met de KRW tussenevaluatie 2024 hebben alle waterbeheerders in beeld gebracht of ze met het huidige beleid op koers zijn om eind 2027 aan de KRW te voldoen. Dit rapport geeft inzicht in hoe de waterkwaliteit in Nederland ervoor staat, de ontwikkelingen die hierin optreden en de resterende opgaven voor het halen van de doelen. Ook zijn mogelijke acties en maatregelen beschreven om de waterkwaliteit verder te verbeteren.

De hoofdconclusie van het rapport is dat het niet de verwachting is dat in 2027 voldaan zal worden aan alle KRW doelen. Ook niet als alle (voorgenomen) maatregelen tijdig worden uitgevoerd.

Voor drinkwaterbronnen is de conclusie dat ondanks het doel van de KRW om achteruitgang van de waterkwaliteit te voorkomen, de zuiveringsinspanning van de drinkwaterbedrijven juist aan het toenemen is. Dit omdat de drinkwaterbronnen niet (meer) aan de normen voor drinkwaterproductie voldoen. Maar een klein deel van de (grond)waterlichamen voor drinkwaterproductie zijn op dit moment in goede toestand. Metingen aan de waterkwaliteit laten echter een verdere achteruitgang zien dan uit de KRW-toetsresultaten blijkt. Dit komt o.a. doordat veel relevante stoffen missen in de KRW-testen voor drinkwater, waaronder medicijnresten, PFAS en industriële verontreinigingen.

Ondanks de inschatting dat de KRW doelen in 2027 niet gehaald zullen worden, wordt in de rapportage geconstateerd dat vol inzetten op uitvoeren van alle mogelijke (extra) maatregelen de beste weg is. Niet alleen om inbreukprocedures door de Europese Commissie te voorkomen. Maar vooral om te zorgen dat de waterkwaliteit ook op de langere termijn beter wordt. Dit is van groot belang, omdat de druk op de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit ook na 2027 naar verwachting alleen maar toeneemt.

- Zet alles op alles om de KRW doelen in 2027 te halen, of zo snel mogelijk daarna. Geef hierbij prioriteit aan het verbeteren van de kwaliteit van drinkwaterbronnen;
- Belangrijke maatregelen voor drinkwaterbronnen zijn o.a.:
 - het beter afstemmen van de toelating van stoffen (zoals bestrijdingsmiddelen) op de KRW doelen;
 - het actualiseren en aanscherpen van vergunningen voor lozingen van zorgwekkende stoffen en PFAS;
 - het versterken van toezicht en handhaving met een focus op drinkwaterbronnen.

EUROPESE AANPAK PFAS

Het Europees Milieugentschap (EEA) publiceerde in december 2024 een overzicht van de PFAS-vervuiling in Europese wateren. De bevindingen benadrukken de urgentie voor het zo snel mogelijk invoeren van een PFAS-totaalverbod in Europa. Vanwege het persistente en accumulerende karakter van PFAS is bronaanpak de enige manier om de blootstelling aan deze stofgroep voor mens en milieu te beperken. Een samenhangende regulering en normering van oppervlaktewater, grondwater en drinkwater op Europees niveau moet hieraan een belangrijke bijdrage leveren.

Vewin steunt dan ook het voorstel om PFAS toe te voegen aan de stoffenlijsten van de Grondwater-richtlijn en de Richtlijn Prioritaire Stoffen binnen de Kaderrichtlijn Water. Daarnaast is het belangrijk dat bij de toelating van PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen wordt getoetst aan de KRW en drinkwater-normen. Om de bronnen voor drinkwater te beschermen en te voldoen aan de KRW is het belangrijk dat de milieunormen voor PFAS minstens zo streng zijn als de drinkwaternormen.

Vewin bepleit een zo snel en breed mogelijke implementatie van het Europese restrictievoorstel. Vewin is blij met het verzoek van de Europese Commissie aan de WHO om de normering van PFAS voor drinkwater in de Drinkwaterrichtlijn tegen het licht te houden. Voorkomen moet worden dat er een veelheid van per lidstaat verschillende normen ontstaat.

- Baseer toekomstige normering van PFAS in drinkwater op het in gang gezette Europese traject;
- Zorg voor afstemming van de normen voor drinkwater op de Europese eisen aan grond- en oppervlaktewater.

Meer informatie

Arjen Frentz
06 53410085
frentz@vewin.nl

Mirja Baneke
06 82 75 04 61
baneke@vewin.nl

Bezuidenhoutseweg 12 (070) 349 08 50
2594 AV Den Haag info@vewin.nl
Postbus 90611 www.vewin.nl
2509 LP Den Haag